

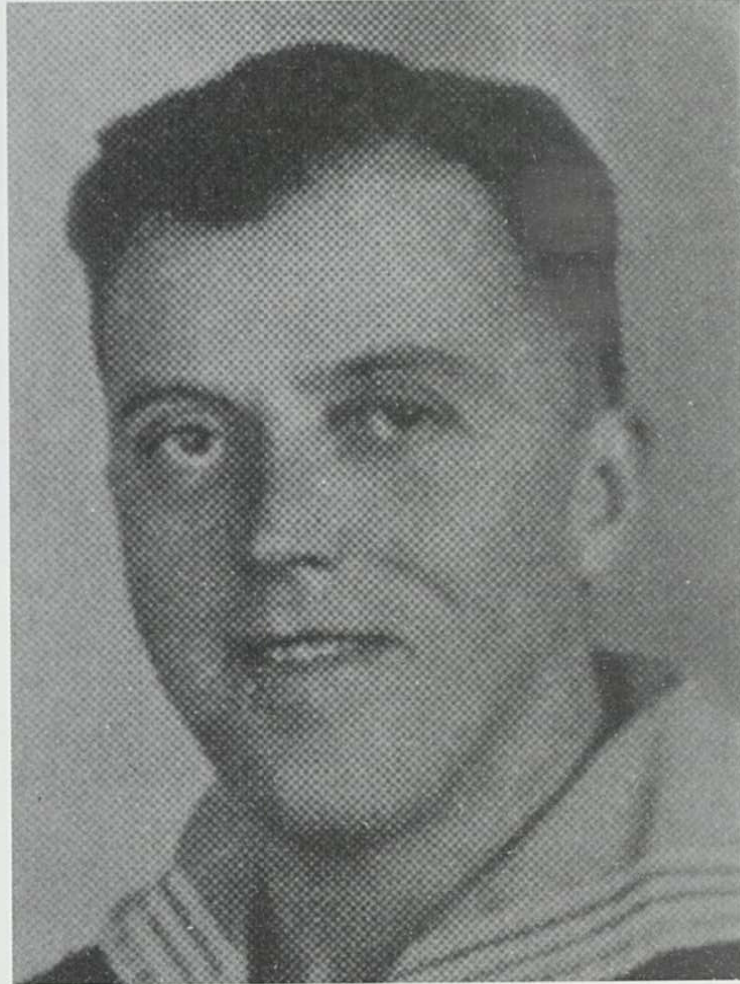
Kristoffer Nilsen

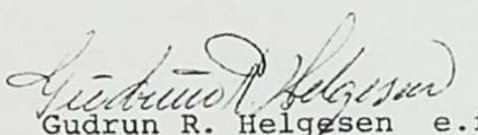

Skudeneshavn

Kristoffer Nilsen var født 31. desember 1907 og var sønn til Severin og Elin Nilsen. De bodde i Søragedå og nærmere sjøen kunne man ikke komme. Under oppveksten fikk han oppleve seilskutene som hadde sitt vinteropplag langs sjøhusene på Steiningsholmen. Kristoffer kunne også følge dem om våren når de strekte seil og dro til England etter kull eller lastet sild for Riga. Han gikk tidlig til sjøs og hadde en tur med stedets båter som de fleste unggutter på den tiden. Kristoffer tok maskinistskolen. I 1939 giftet han seg med Gudrun Amalie Kalland, født 1909 i Skåre. De hadde en sønn sammen.

Kristoffer mønstret på M/S «Fernwood» 21.7.1939 som maskinassistent. Det var urolige tider i Europa og spenningen var stor blant sjøfolkene. De var klar over at de ville komme tidlig i frontlinjen om noe skulle hende. M/S «Fernwood» hadde en tur til Japan før skipet kom inn i transatlantisk fart. De fortsatte i denne farten, men vi har dessverre ingen papirer som viser hvor de var da krigen kom til Norge 9. april 1940. Men mest sannsynlig var Kristoffer i Nord-Atlanteren eller under land i Storbritannia eller USA.

Han fortsatte ombord i «Fernwood» til 3.5.1940, da han etter all sannsynlighet mønstret av i New York. Derfra reiste han til Atlantic City hvor han hadde en bror og svoger som fisket. Han fikk jobb sammen med broren og svogeren og oppholdt seg der til 7.7.1942 da han fikk valget

Fødselsnr./ Birt. no.		Etternavn/ Surname		For- og mellomnavn/ First and middle name(s)		
31.12.07		NILSEN		Kristoffer		
Fartøyet navn/ Name of vessel		Stilling/ Rating	Tiltrådt/ Service from	Hyre fra/ Wages from	Fraslått/ Service to	Hyre til/ Wages to
FERNWOOD		mask.ass.	21.7.39		3.5.40	
10.7.42 til Den norske marine.						
Omkom v/ jageren "Svenner"s forlis den 6.6.44.						
 Gudrun R. Helgesen e.f.						

mellom emigrasjon eller å gå inn i den amerikanske eller norske marinen. Han valgte det siste alternativet.

10.7.1942 begynte Kristoffer på skytterkurs i den leiren som ofte ble nevnt som «Little Norway» og som lå i Lunenburg sør for Halifax i Canada. Denne leiren må ikke forveksles med Luftforsvarets treningsleir ved Toronto i Canada, som hadde navnet «Little Norway». Dette kurset hadde en varighet på fra seks til åtte uker og ga deltakerne en god innføring i våpen og våpenbruk.

Etter rekrutt-tiden ble han sendt til Storbritannia der han gikk gjennom forskjellige nye kurs og var ombord i forskjellige båter. 8.3.1944 ble Kristoffer beordret ombord i den nye norske jageren KNM «Svenner» som ble bygd i Greenock i Skottland. Jageren hadde en besetning på 235 mann og var 360 fot lang. Armeringen besto av 4 stk. kanoner av typen Twin Bofors, 4 stk. av typen Oerlikon, 8 stk. torpedoer og 70 synkeminer. De var altså godt bestykket som det heter. Skipssjef var kapteinløytnant Holte.

Invasjonsdagen – D-dagen

Flere av mannskapet fra «St. Albans» ble sendt ombord i «Svenner», derav Åsmund Simonsen fra Søragedå i Skudeneshavn. Så Kristoffer kom her sammen med en nær nabo. Vi har ingen papirer på hvilken båt Kristoffer kom fra, men mest sannsynlig kom han fra «St. Albans». Det var mannskap med god krigserfaring som ble rekruttert til oppdrag ombord i jageren «Svenner».

I forhold til de tidligere krigsskipene som de norske gastene kjente til og betjente, var det en luksustilværelse å være ombord i «Svenner». De hadde aldri sett noe bedre og alle var ivrige etter å komme i gang. De gikk til Scapa Flow for innøving. Det var hovedbasen for den allierte nordflåten. Her gikk de gjennom harde øvelser og følte at noe spesielt var på gang. Etter at øvelsene var ferdig ble de beordret sørover. De kom da sammen med en armada av båter og soldater – som skulle utgjøre invasionsstyrkene.

Den 6. juni 1944 gikk de med kurs for franskekysten. De hadde i oppdrag å eskortere de to store slagskipene «Warspite» og «Ramillies». Foruten minesveiperne lå «Svenner» fremst i formasjonen. De allierte skipene hadde satset på å overraske fienden. Invasjonsstyrkene var inndelt i fem forskjellige angrepsgrupper, disse hadde fått kodenavnene: Utah, Omaha, Gold, Juno og Sword.

KNM «Svenner» var i den gruppen som hadde fått tildelt Sword og det samme gjaldt den norske jageren «Stord». De skulle angripe et område i Normandie som het Quistreham som lå nord for Caen. Tidlig om morgenen 6.6.1944 ble «Svenner» truffet av en tysk torpedo. Noen tyske torpedobåter kom fra Le Havre og hadde gått mot den østlige

flanken av invasionsstyrkene. De hadde uventet trengt gjennom røketeppet som var lagt rundt invasjonsflåten. De fyrte av 15 torpedoer, en av disse traff «Svenner» midtskips.

Slik forteller Åsmund om hendelsen: «Svenner» brakk i to på midten og den begynte å synke. Akter og foran på skipet så ut som en V da det gikk ned. Åsmund Simonsen fra Skudeneshavn stod helt bak på akterdekket da torpedoen traff. Kristoffer var muligens i maskinen som var hans arbeidsplass, de hadde mindre sjanse å komme opp da alt gikk så fort for seg. Flere av mannskapet på dekket hoppet overbord, det var den eneste muligheten å bli berget på. Åsmund var i tvil om hva han skulle gjøre, men da han så de fleste hoppet i sjøen, valgte han å gjøre det samme. Han fant en trosse, bandt den til rekkverket på skipet og firte seg ned i sjøen. Han svømte rundt for å orientere seg, det var både sårede og døde rundt han, men ingen ting kunne han gjøre. Han prøvde å komme seg ombord i en flåte, han var temmelig utkjørt og det var langt å svømme. Heldigvis var han en god svømmer, så han tok sjansen.

Det var omlag 100 meter til flåten. Da han kom fram, var kreftene nesten oppbrukt. Nå oppdaget han at det var to personer som hang langs siden på flåten, hvor de hadde festet seg til noe tauverk. Der lå også en person oppe på flåten, men det viste seg at han var død. Åsmund var redd at han skulle miste bevisstheten, så han trakk armene inn i tauverket som hang langs siden på flåten, og slik ble han hengende for å vente på hjelp.

Etter en halv times tid kom den engelske jageren HMS «Swift» for å plukke opp folkene i området. Det var et klart brudd på instruksene, så de var heldig at den stanset. De slapp ut et nett, slik at det var mulig å klatre ombord. Åsmund var fremdeles så utmattet at han ikke klarte å klatre ombord. Dette så mannskapet, og to stykker kom ned på flåten og hjalp han ombord. Av et totalt mannskap på 235 mann, omkom 36, en av de omkomne var Kristoffer Nilsen fra Skudeneshavn». Så langt ifølge beretningen fra Åsmund Simonsen.

Alle overlevende ble brakt til engelsk havn etter den tragiske hendelsen med «Svenner». En var Lars K. Aursland fra Haugesund, som i en kort telefonsamtale beretter om hendelsen. Han lå selv to og en halv time i sjøen før han ble berget. Og det sier seg selv – med døde og sårede skipskamerater rundt seg – var der en tanke i hodet, det var å finne noe å holde seg fast i, nå når hjelpen var så nær.

Vi håper med dette at de etterlatte har fått et innblikk i den innsatsen som sjøfolkene gjorde i kampen for frigjøringen av fedrelandet – og vi sier med Nordahl Grieg: «Evig heder skal de ha»!